

OBSAH

SLOVO ÚVODEM	13
--------------------	----

První část

Hermeneutika jako teorie porozumění

Petr Pokorný

1 Co je hermeneutika?	17
LITERATURA	17
/EXKURS O TEOLOGII A FILOSOFII	19
2 Jazykový svět	22
LITERATURA	22
2.1 Jazyk jako kódovací systém	24
2.1.1 Slovník	25
/EXKURS O SÉMIOLOGII	26
/EXKURS O ZKUŠENOSTI	27
/EXKURS O FENOMENOLOGII A HERMENEUTICE	30
LITERATURA	30
2.1.2 Gramatika (syntaktika)	32
2.1.2.1 Věta – základní nositel významu	32
2.1.2.2 Gramatické osoby	36
2.1.2.3 Gramatické časy jako konstrukty skutečnosti	39
/EXKURS: AUGUSTINOVY ÚVAHY O PAMĚTI	41
2.2 Otázka jazykového světa (Od syntaxe k pragmatice) ..	44
LITERATURA	44
2.2.1 Od mluvy k jazyku, od vyprávění k struktuře	44
/EXKURS: STRUKTURY A LIDSKÝ SVĚT	47
LITERATURA	47
2.2.2 Pragmatika	49
2.2.2.1 Autor a pragmatika textu	51
2.2.2.2 Komunikativní a nekomunikativní texty	52

2.3	Hermeneutika, transformativní gramatika a „budoucnost“ textu	53
2.4	Symbol a metafora	54
	LITERATURA	54
2.4.1	Kognitivní funkce metafory	59
2.4.2	Metafora a mýtus	71
2.4.3	Dvojí tvář metafory	78
	/EXKURS: UVNITŘ METAFORY	81
 3	 Text	83
	LITERATURA	83
3.1	Grafický charakter psaného textu	83
3.2	Mlčení textu	84
	LITERATURA	84
3.3	Možnost zneužití textu	86
3.4	Setrvačnost textu	87
3.5	Snižení redundance	89
3.6	Sukcesivní povrch psaného textu	90
3.7	Text mezi tradicí a budoucností	97
	LITERATURA	97
3.7.1	Tradice jako naše podloží	97
	/EXKURS O INTERTEXTUALITĚ	100
3.7.2	Historická kritika (1)	102
	/EXKURS O VZTAHU AUTORA A TEXTU	105
3.7.3	Čtenář a text	106
	LITERATURA	106
	/EXKURS O HERMENEUTICKÉM KRUHU	107
3.7.4	Tradice a nové zkušenosti	111
3.7.5	Tradice a příběh	115
	/EXKURS O HERMENEUTICKÉM ČTYŘÚHELNÍKU ...	118
3.8	Působení textu	120
3.8.1	Kanonizace a biblická teologie	122
	LITERATURA	122
3.8.2	Estetické působení textu	125
	LITERATURA	125
3.9	Žánr	133
	LITERATURA	133

3.9.1	Bible jako inspirace novější literární vědy	136
	LITERATURA	136
	/EXKURS O STYLU KOMENTÁŘE	138
4	Metody interpretace	139
	LITERATURA	139
4.1	Dějinné pozadí exegetických metod a hermeneutických teorií	140
	LITERATURA	140
4.2	Filologie	148
4.2.1	Překlad	149
	LITERATURA	149
4.3	Synchronní interpretace a projekty z ní vycházející	155
	LITERATURA	155
4.3.1	Rétorická kritika	157
4.3.2	Synchronní rozměr textu v úvodních exegetických operacích	170
4.4	Historické metodiky	173
	LITERATURA	173
4.4.1	Rekonstrukce textu	174
4.4.2	Parafráze, remytizace, pragmatika	177
4.4.3	Historická kritika (2)	183
4.4.4	„Příčné metodiky“	187
4.4.4.1	Kritika tradice – Dějiny formy	187
	LITERATURA	187
4.4.4.2	Kritika redakce	190
	LITERATURA	190
5	Výklad	193
	LITERATURA	193
5.1	Cizost a přitažlivost starých textů	193
5.2	Setkání světů	194
5.3	Porozumění textu jako součást sebepochopení	201
5.4	Dějinnost a zjevení	204
5.5	Zjevení a svědectví	205
	LITERATURA	205
5.5.1	Zjevení	205
5.5.2	Svědectví	210

Druhá část

Postavy a problémy

Překlad v antice <i>Růžena Dostálková</i>	219
Patristická exezeze: Órigenés a Augustin <i>Lenka Karfíková</i>	244
Friedrich Schleiermacher <i>Alice Klíková</i>	268
Edmund Husserl <i>Zdeněk Mathauser</i>	284
Martin Heidegger a nárok filosofické hermeneutiky <i>Jakub Čapek</i>	306
Hermeneutika Rudolfa Bultmanna <i>Aleš Pištora</i>	319
Postmoderní kritika <i>Ivana Noble</i>	339

Třetí část

Výklady textů

Úvod	357
Křesťanské zvěstování jako model hermeneutického procesu podle 1K 14,23–35 <i>Petr Pokorný</i>	359
Interpretace folklorní pohádky <i>Hana Šmahelová</i>	367

„Jak poznáme to slovo, co nemluvil je Hospodin?“ – K výkladu a interpretaci starozákonné perikopy Dt 18,15–22	
<i>Martin Prudký</i>	381
Vzkříšení dcery Jairovy	
<i>Jiří Mrázek</i>	415
Od štěněte k dítěti (Mk 7,24–30 / Mt 15,21–28)	
O některých problémech biblické exegese	
<i>Petr Pokorný</i>	424
Ježíšova slova z kříže	
<i>Josef B. Souček</i>	439
Hymnus o vyvýšení toho, který se ponížil: Fp 2,5–11	
<i>Jan Roskovec</i>	456
Tajemství toto veliké jest: Ef 5,31–32	
Teologické překlady a hermeneutické důsledky jednoho parenetického výroku, současně příspěvek ke zdůvodnění křesťanské etiky	
<i>Petr Pokorný</i>	475

Rejstříky

Rejstřík biblických knih	485
Rejstřík jmenný	493
Rejstřík věcný k 1. části	502
Rejstřík věcný k 2. a 3. části	506